

USNESENÍ

Nejvyššího soudu

ze dne 25. 3. 2015

Neoprávněné podnikání. Subsidiarita trestní represe

sp. zn./č. j.:

5 Tdo 1406/2014-32

Související legislativa ČR:

§ 12 odst. 2, § 251 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb.

Právní věta:

Pokud jsou právní služby poskytované soustavně a za úplatu, pak je jejich výkon zákonem o advokacii svěřen specifickým subjektům. V případě, že obviněný po delší dobu poskytoval za úplatu právní služby spočívající v zastupování konkrétních fyzických osob ve správních řízeních, ve kterých se řešily dopravní přestupky, a to na základě plných mocí, které mu udělily, ačkoli si byl vědom toho, že takové služby jsou vyhrazené podle zákona o advokacii speciálním subjektům, naplnil všechny objektivní a subjektivní znaky skutkové podstaty přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku tr. zákoníku.

Mgr. Lucie Marasová

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 25. března 2015 o dovolání obviněného Bc. P. J. B. proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 13 To 191/2014, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kutné Hoře pod sp. zn. 14 T 48/2013, takto:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu se dovolání o d m í t á.

Odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 14 T 48/2013, byl obviněný Bc. P. J. B. uznán vinným přečinem neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku a odsouzen podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 2 roků a 6 měsíců. Vedle toho byl obviněnému podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu zastupování osob ve správních řízeních na dobu 5 let.

Přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku se obviněný podle zestručněných skutkových zjištění popsaných ve výrokové části rozsudku soudu prvního stupně a rozvedených v jeho odůvodnění dopustil tím, že nejméně v době ode dne 5. 11. 2009 do dne 16. 7. 2012 jako statutární orgán obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., v P. i na jiných místech České republiky soustavně poskytoval na plnou moc za úplatu právní služby spočívající v zastupování osob ve správních řízeních týkajících se projednání přestupků v silniční dopravě, přestože se jedná o úkony, ke kterým nebyl podle § 2 odst. 1, 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen "zákon o advokacii"), oprávněn, a touto činností docílil při zohlednění nákladů spojených se zastupováním zisku ve výši nejméně 142 276 Kč. Popis skutku pak obsahuje celkem 72 konkrétních případů, ve kterých obviněný bez oprávnění poskytl právní služby účastníkům správních řízení, a to s uvedením osoby, kterou na plnou moc zastupoval, se specifikací konkrétní kauzy označením správního orgánu a spisovou značkou a s uvedením finanční odměny za zastupování.

Citovaný rozsudek napadl obviněný odvoláním, z jehož podnětu Krajský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 22. 7. 2014 zrušil napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. řádu znovu rozhodl tak, že obviněnému Bc. P. J. B. podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku uložil trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců. Výkon tohoto trestu podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu 18 měsíců.

Proti rozsudku Krajského soudu v Praze podal obviněný prostřednictvím obhájce Mgr. Kamila Fotra dovolání, které opřel o důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) a k) tr. řádu.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. řádu, kterým lze namítat, že v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný, obviněný spatřoval v tom, že výrok o vině neposkytuje úplný popis skutečností rozhodných pro naplnění znaků skutkové podstaty přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku. Konkrétně obviněný Bc. P. J. B. namítl, že soud prvního stupně v jednotlivých případech nekonkretizoval úkony, kterým bylo zastoupení realizováno.

Pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, který lze uplatnit v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení, obviněný Bc. P. J. B. podřadil námitky vůči tomu, že nedostatečná specifikace jednotlivých útoků způsobila, že nelze spolehlivě posoudit, zda v tom kterém případě skutečně šlo o neoprávněné poskytnutí právních služeb při zastupování osob ve správním řízení nebo šlo jen o úkony učiněné v souvislosti se správním řízením, případně o úkony právní pomoci, ke kterým měl obviněný, resp. obchodní společnost Bakeš, s. r. o., živnostenské oprávnění.

Podle obviněného Bc. P. J. B. obstarání podkladů pro řízení, nahlížení do spisu, pořizování kopií listin apod. rozhodně nelze vnímat jako zastupování účastníka ve správním řízení, protože jde o prostou realizaci práv účastníka správního řízení podle § 38 odst. 1 ve spojení s § 69 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších novel (dále jen "správní řád"). Také podání podnětu k přezkumnému řízení nebo podání podnětu k prohlášení nicotnosti nelze podle obviněného s ohledem na § 78 odst. 1 a § 94 správního řádu posuzovat jako zastupování ve správním řízení, protože se nejedná o návrhy na zahájení takového řízení. Stejně tak podle obviněného není právním zastupováním pouhé přijímání písemností za účastníka řízení podle § 20 odst. 2 správního řádu. O zastoupení ve správním řízení lze totiž hovořit jen tehdy, pokud je právní pomoc poskytována účastníkům správního řízení poté, co došlo k jeho zahájení podle § 44 respektive § 46 správního řádu.

Podle obviněného soudy obou stupňů pochybily také v tom, že se nezabývaly otázkou, zda některé z úkonů právní pomoci kladených mu za vinu neučinil v souvislosti s výkonem podnikatelských aktivit obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., na základě jiných právních předpisů, jmenovitě podle zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí.

Obviněný Bc. P. J. B. uplatnil také námitku porušení zásady subsidiarity trestní represe zakotvené v § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Poukázal na to, že v jeho případě stačilo uplatnit odpovědnost podle jiného právního předpisu, protože šlo o jednání v podstatě společensky prospěšné, které směřovalo k odstranění nezákonného stavu nastoleného orgány veřejné moci a se kterým jeho mandanti souhlasili.

Podle obviněného soudy s ohledem na chybějící škodlivost činu také vadně aplikovaly ustanovení § 38 tr. zákoníku při ukládání trestu. Odvolací soud měl nejprve zvážit, zda je skutečně nezbytné přistoupit k trestně právnímu postihu za situace, kdy povaha a závažnost skutku v podstatě vylučuje jeho škodlivost. Obviněný zopakoval svou obhajobu, že pomáhal realizovat práva občanů na kontrolu veřejné správy, nejednal se zjištěným motivem, nikoho nepoškodil a veškerá přijatá plnění řádně zaúčtoval a zdanil. Současně obviněný zpochybnil soudy tvrzenou úplatnost svého jednání s poukazem na to, že poskytnuté finanční prostředky byly určeny jen k úhradě nákladů spojených se zastupováním a nikoli jako odměna za poskytnuté služby. Na podporu své argumentace obviněný připomněl, že soud prvního stupně ve svém prvním rozsudku v této věci dospěl ke zprošťujícímu výroku.

Jiné nesprávné hmotně právní posouzení obviněný dále spatřoval v tom, že odvolací soud odhlédl od supremacie (převahy) svobodného člověka nad státem, která je vyjádřena v čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Zdůraznil ústavní pravidlo, že jednání, které není výslovně zakázáno, je dovoleno, a v návaznosti na to konstatoval, že znění § 31 a § 33 a násl. správního řádu nezakazuje opakované zastoupení zmocněncem.

Ve zbylé části dovolání obviněný polemizoval se skutkovými zjištěními popsány ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Vyjmenoval některé z osob, kterým měl neoprávněně poskytovat právní služby ve správním řízení, a poukázal na to, že při podání vysvětlení výslovně popřely, že by je ve správním řízení zastupoval, nebo alespoň popřely zaplacení odměny za poskytnuté služby, případně vypověděly, že odměnu poskytly za jiné úkony obviněného nesouvisející se zastupováním ve správním řízení. Dále obviněný Bc. P. J. B. poukázal na to, že v celkem jedenácti případech nebyli jeho údajní klienti vůbec vyslechnuti v postavení svědků, a protože absentují jiné objektivní důkazy o tom, že právě je měl zastupovat ve správním řízení, nemohou ani v těchto útocích skutková zjištění obou soudů obstát.

V závěru dovolání obviněný odkázal na podporu svých dovolacích argumentů na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 5 Tdo 209/2011, řešící otázku neoprávněného podnikání a subsidiarity trestní represe při poskytování právních služeb.

Nejvyššímu soudu obviněný navrhl, aby zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Praze i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Kutné Hoře a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu projednání a rozhodnutí.

K dovolání obviněného se vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství JUDr. Jan Mrlík.

K argumentaci obviněného státní zástupce nejprve v obecné rovině uvedl, že dovolatel ve svém mimořádném opravném prostředku víceméně zopakoval skutečnosti, které uváděl na svou obhajobu v průběhu celého řízení a uplatnil je i v řádném opravném prostředku, přičemž soud druhého stupně se s nimi náležitě zabýval a správně je neuznal důvodnými. S ohledem na povahu námitek vtělených do textu dovolání státní zástupce upozornil na zvláštní povahu řízení o dovolání, které není určeno k dalšímu komplexnímu přezkumu meritorního rozhodnutí, nýbrž pouze ke zjištění, zda rozhodnutí netrpí některou ze zásadních vad, která by odpovídala některému ze zákonných důvodů dovolání. Podle státního zástupce je-li dovolání opřeno o stejnou argumentaci, kterou obviněný neúspěšně uplatnil již v odvolání, mělo by být podle setrvalé rozhodovací praxe Nejvyššího soudu odmítnuto jako zjevně neopodstatněné.

Ke konkrétním námitkám, které obviněný podřadil dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. řádu, státní zástupce uvedl, že jsou nedůvodné, protože jednotlivé dílčí útoky trestného jednání

dovolatele jsou ve výroku rozhodnutí specifikovány dostatečně na to, aby byly individualizovány a aby vyjádřily základní znaky přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku.

Státní zástupce nepřisvědčil ani námitkám proti právnímu posouzení skutku, kterými obviněný odůvodnil naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Obviněný podle názoru státního zástupce nesprávně zúžil pojem správního řízení pouze na tu jeho část, která pokrývá jeho průběh od zahájení správního řízení po vydání rozhodnutí. Úkony, které jednání před správními orgány mohou předcházet nebo následovat ve vykonávacím řízení, ale rovněž tvoří součást správního řízení v širším smyslu, a účastník řízení může být zastoupen zástupcem na základě plné moci v rámci celého takto vymezeného správního řízení [viz zejm. § 33 odst. 2 písm. b), c) správního řádu]. Podle státního zástupce tedy i dovolatelem zpochybňované nahlížení do spisu (§ 38 správního řádu) či pořizování podkladů pro správní řízení na základě udělené plné moci je třeba považovat za poskytování právní služby ve správním řízení. Státní zástupce připomněl, že stejně to platí v trestním řízení, kde úkony advokáta před zahájením trestního stíhání i po pravomocném ukončení věci nepochybně tvoří součást právních služeb poskytovaných obviněnému v rámci jedné trestní věci.

Státní zástupce upozornil i na to, že obviněný inzeroval přímo poskytování služeb spočívajících v "zastoupení účastníka správního řízení", jak je zřejmé z textu na tabuli označující sídlo provozovny firmy Bakeš, s. r. o., (ve fotodokumentaci viz snímek IMG036). Takovou činnost a její reálný výkon podle státního zástupce nelze podřadit pod žádné z živnostenských oprávnění, kterými obviněný disponoval, a nejedná se ani o jistý segment právních služeb, ke kterým jsou oprávnění např. realitní makléři.

Státní zástupce se ohradil také proti tvrzení obviněného, že i v případě, že by jeho činnost byla posouzena jako nedovolené podnikání, šlo o jednání omluvitelné, protože pomáhal řešit případy, kdy mohlo dojít k pochybení správního či jiného orgánu. K takové pomoci jsou jednoznačně oprávnění výlučně advokáti zapsaní v České advokátní komoře.

V návaznosti na výše uvedené státní zástupce odmítl výhrady obviněného týkající se aplikace zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Protiprávní jednání obviněného trvalo tak dlouhou dobu a dotklo se tak společensky významné oblasti právních zájmů občanů, že jeho trestnou činnost naprosto nelze mít za fenomén postrádající společenskou škodlivost. Obviněný byl podle státního zástupce po právu postižen trestní sankcí, byť v rámci možností vcelku mírnou.

Konečně k dovolatelem citovanému rozhodnutí Nejvyššího soudu státní zástupce konstatoval, že ani v nejmenším nezpochybňuje správnost napadeného rozhodnutí v této trestní věci, neboť zejména z věty II. je zřejmé, že Nejvyšší soud poskytování právní pomoci v rámci správního řízení nestaví mimo oblast advokacie.

Nejvyššímu soudu státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství navrhl, aby dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu, protože rozhodnutí soudu druhého stupně není zatíženo žádnou vadou, která by mohla naplnit některý z důvodů dovolání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že obviněný podal dovolání jako oprávněná osoba, učinil tak prostřednictvím obhájce, včas a na správném místě, a dovoláním, které obsahuje trestním řádem stanovené nutné náležitosti, napadá rozhodnutí, proti němuž je tento mimořádný opravný prostředek obecně přípustný.

Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. řádu, Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněným vznesené námítky naplňují jím tvrzené dovolací důvody, a pokud ano, zda jsou důvodné. Dospěl k následujícím závěrům.

Obviněný uplatnil dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) a k) tr. řádu. Nejvyšší soud připomíná, že prvním ze jmenovaných dovolacích důvodů lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je tedy možné vytýkat vadnou právní kvalifikaci skutku, jak byl v původním řízení zjištěn, v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnost jiného hmotně právního posouzení.

Důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení ale nemůže být samotné nesprávné skutkové zjištění, a to přesto, že právní posouzení skutku i jiné hmotně právní posouzení vždy navazují na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená v jeho odůvodnění. V rámci dovolání podaného z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je možné na skutkový stav poukázat pouze z hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny. Nejvyšší soud je tedy zásadně povinen vycházet ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, případně doplněných nebo pozměněných odvolacím soudem. V návaznosti na tento skutkový stav pak zvažuje hmotně právní posouzení, přičemž samotné skutkové zjištění učiněné v napadených rozhodnutích nemůže změnit. To vyplývá také z toho, že Nejvyšší soud v řízení o dovolání jako specifickém mimořádném opravném prostředku, který je zákonem určen k nápravě procesních a právních vad rozhodnutí vymezených v § 265a tr. řádu, není a ani nemůže být třetí instancí přezkoumávající skutkový stav věci v celé šíři, neboť v takovém případě by se dostával do role soudu prvního stupně, který je z hlediska uspořádání zejména hlavního líčení soudem zákonem určeným a také nejlépe způsobilým ke zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. řádu, nebo do pozice soudu projednávajícího řádný opravný prostředek, který může skutkový stav korigovat prostředky k tomu určenými zákonem (srov. § 147 až § 150 a § 254 až § 263 tr. řádu a přiměřeně usnesení Ústavního soudu ve věcech sp. zn. I. ÚS 412/02, III. ÚS 732/02, III. ÚS 282/03 a II. ÚS 651/02, IV. ÚS 60/06). V té souvislosti je třeba také zmínit, že je právem i povinností nalézacího soudu hodnotit důkazy v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. řádu, přičemž tento postup ve smyslu § 254 tr. řádu přezkoumává odvolací soud. Zásah Nejvyššího soudu jako dovolacího soudu do takového hodnocení přichází v úvahu jen v případě, že by skutková zjištění byla v extrémním nesouladu s právními závěry učiněnými v napadeném rozhodnutí (viz např. nález Ústavního soudu

pod sp. zn. III. ÚS 84/94, Sbírnka nálezů a usnesení ÚS, sv. 3, č. 34, str. 257; dále srov. rozhodnutí Ústavního soudu pod sp. zn. III. ÚS 166/95 nebo III. ÚS 376/03).

Druhý dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. řádu, o který obviněný opřel mimořádný opravný prostředek, je naplněn tehdy, jestliže nebyl učiněn určitý výrok, který tak v napadeném rozhodnutí chybí a činí jeho výrokovou část neúplnou, nebo určitý výrok sice v napadeném rozhodnutí učiněn byl, ale není úplný, tedy neobsahuje některou z náležitostí vyžadovaných zákonem. Obviněný citovaný dovolací důvod uplatnil v jeho druhé alternativě s tvrzením, že neúplný je výrok o vině odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, který odvolací soud chybně akceptoval jako správný.

K tomu Nejvyšší soud připomíná, že obsahové náležitosti výroku o vině odsuzujícího rozsudku vyplývají z ustanovení § 120 odst. 1 písm. c), odst. 3 tr. řádu. Podle tohoto ustanovení výrok o vině musí obsahovat mimo jiné i náležité vymezení skutku obsahující údaje místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i s uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedení všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu.

Z pohledu výše uvedených hledisek je zřejmé, že obviněný Bc. P. J. B. relevantně uplatnil námitky vůči tomu, že jednotlivé útoky, které mu byly odvolacím soudem kladeny za vinu, nebyly ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně náležitě popsány a v důsledku chybějící specifikace jednotlivých úkonů právní pomoci nelze posoudit, zda šlo o neoprávněné poskytování právních služeb. Neoprávněnost je přitom základním znakem skutkové podstaty přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku.

Soudy obou stupňů se podle obviněného Bc. P. J. B. měly pečlivěji zaobírat tím, jakými konkrétními úkony svým klientům poskytoval pomoc v souvislosti se správním řízením, jehož byli účastníky, a teprve podle charakteru těchto úkonů zvážit, zda šlo o neoprávněné poskytování služeb. Podle obviněného obstarání podkladů pro řízení, nahlížení do spisu, pořizování kopií listin nebo přijímání písemností za účastníka řízení výše uvedeným způsobem hodnotit nelze, protože nejde o úkony zastoupení ve správním řízení, ale jen o prostou realizaci práv účastníka správního řízení vyplývajících z § 20 odst. 2 a § 38 odst. 1 ve spojení s § 69 odst. 4 správního řádu. Podávání podnětu k přezkumnému řízení nebo k prohlášení nicotnosti podle § 78 odst. 1 a § 94 správního řádu také nelze vnímat jako právní pomoc ve správním řízení, protože se nejedná o návrhy na jeho zahájení. Navíc obchodní společnost Bakeš, s. r. o., měla živnostenská oprávnění, která ji opravňovala k poskytování právních služeb v oblasti pojišťovnictví, a obviněný zastupoval účastníky správních řízení, jehož předmětem bylo porušení povinnosti na úseku pojištění.

Uplatněným dovolacím důvodům odpovídá také námitka chybějící škodlivosti jednání obviněného a s ní související vadné posouzení zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku a nesprávná aplikace ustanovení § 38 tr. zákoníku. Veškeré zbývající námitky jsou skutkové povahy a

tedy mimo rámec dovolacích důvodů. Přesto se i k nim Nejvyšší soud rozhodl závěrem stručně vyjádřit.

K relevantně uplatněným dovolacím námitkám Nejvyšší soud úvodem připomíná, že přečinu neoprávněného podnikání podle ustanovení § 251 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo neoprávněně ve větším rozsahu poskytuje služby nebo provozuje výrobní, obchodní nebo jiné podnikání. Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Podnikání na základě živnostenského oprávnění upravuje živnostenský zákon [zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)]. Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem (§ 2 živnostenského zákona). Živnostenský zákon není jediným zákonem, který upravuje oblast podnikání, a proto je třeba vždy zkoumat, zda konkrétní podnikatelská činnost, která měla být provozována ve větším rozsahu neoprávněně, není upravena některým jiným právním předpisem, např. činnost advokátů je upravena zákonem č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o advokacii") apod. Neoprávněného podnikání se dopouští každý, kdo poskytuje služby nebo provozuje výrobní nebo jiné výdělečné podnikání v rozporu se živnostenským zákonem nebo v rozporu s jinými právními předpisy, které stanoví podmínky pro jeho provozování, a činí tak ve větším rozsahu.

Neoprávněným je pak podnikání nejen tehdy, jestliže někdo podniká např. bez živnostenského oprávnění, které se prokazuje buď živnostenským listem, nebo koncesní listinou, anebo aniž by splnil podmínky pro výkon advokacie, což se prokazuje osvědčením České advokátní komory v Praze o zapsání v seznamu advokátů ČAK apod., ale i tehdy, když podnikatel překračuje rozsah např. živnostenského oprávnění. Rozsah živnostenského oprávnění se podle § 28 odst. 1 živnostenského zákona posuzuje podle obsahu živnostenského listu nebo koncesní listiny a v pochybnostech rozhodne na žádost podnikatele živnostenský úřad. Jestliže takové jednání podnikatele, kterým překračuje rozsah svého živnostenského oprávnění, dosahuje povahy a společenské škodlivosti odpovídající přibližně podnikání bez oprávnění, pak jde též o neoprávněné podnikání ve smyslu tohoto ustanovení. To, co bylo uvedeno, přiměřeně platí i o podnikání, které je upraveno zvláštními předpisy.

Neoprávněné podnikání musí být k tomu, aby mohlo být posouzeno jako trestný čin, prováděno ve větším rozsahu. Výkladové pravidlo uvedené v ustanovení § 138 odst. 1 tr. zákoníku pro stanovení výše škody zde nelze použít. Při posuzování, zda pachatel neoprávněně podnikal ve větším rozsahu, se proto především zvažuje, zda šlo o činnost srovnatelnou s výkonem zaměstnání, provozovanou s cílem získat trvalý zdroj finančních příjmů, přičemž není rozhodující, jak vysokého zisku pachatel fakticky dosáhl. Jinak řečeno musí jít o soustavnou činnost provozovanou takřka "po živnostensku" (shodně srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 5 Tdo 209/2012). Po subjektivní stránce musí být ve vztahu k neoprávněnému podnikání prokázán úmysl, který musí zahrnovat i naplnění znaku neoprávněně, který je v popisu skutkové podstaty výslovně vyjádřen.

Soudy nižších stupňů právní závěr o tom, že obviněný Bc. P. J. B. naplnil všechny shora popsané objektivní a subjektivní znaky skutkové podstaty přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku opřely o skutková zjištění, že obviněný jako statutární orgán obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., po dobu delší než dva a půl roku poskytoval za úplatu právní služby spočívající v zastupování konkrétních fyzických osob ve správních řízeních, ve kterých se řešily dopravní přestupky, a to na základě plných mocí, které mu udělily, ačkoli si byl vědom toho, že takové služby jsou vyhrazené podle § 2 odst. 1, 2 zákona o advokacii speciálním subjektům a jemu ani obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., výkon advokacie nepřísluší.

Závěr o tom, že šlo o neoprávněné podnikání ve větším rozsahu, pak soudy postavily na tom, že obviněný se trestné činnosti dopouštěl více než dva roky, bylo mu prokázáno 72 případů neoprávněného zastupování, ze kterých docílil pro obchodní společnost Bakeš, s. r. o., zisku ve výši nejméně 142 276 Kč, přičemž tento příjem byl jen vedlejším příjmem jmenované společnosti, která vyvíjela i řadu dalších aktivit. Současně soudy konstatovaly, že na činnost obviněného nelze nahlížet jako na činnost zmocněnce, protože šlo o soustavné zastupování před správními orgány prováděné za odměnu (srovnej odůvodnění rozsudků soudu prvního stupně na str. 10 a 11 a odvolacího soudu na str. 12 a 13).

Soud prvního stupně na str. 9 a 10 odůvodnění rozsudku se také vyrovnal s obhajobou obviněného, kterou v podstatě kopírují uplatněné dovolací námitky, tj. že poskytované služby nepřekročily zákonný rámec živnostenských oprávnění obchodní společnosti BAKEŠ, s. r. o., protože se v podstatě jednalo jen o specializované poradenství v oblasti silniční dopravy zaměřené na řidiče, jehož cílem bylo odstranit asymetrii v poskytování informací ze strany správních orgánů. Soud prvního stupně poukázal na ověřené kopie konkrétních správních spisů, které v hlavním líčení k důkazu provedl (jsou součástí spisového materiálu v pěti svazcích příloh), z nichž je patrná konkrétní činnost obviněného spočívající mimo jiné i v tom, že za klienty psal vyjádření, přijímal písemnosti, navrhoval důkazy, podával za ně námitky či odvolání. Správní řízení se přitom týkala řešení přestupků v silniční dopravě a s nimi souvisejícího tzv. "vybodování řidiče". Soud prvního stupně konstatoval, že z charakteru zdokumentované činnosti obviněného je zcela zřejmé, že šlo o poskytování právní pomoci účastníkům správních řízení spadajících pod výkon advokacie, a nikoli o typ právních služeb, ke kterým měla obchodní společnost BAKEŠ, s. r. o., živnostenská oprávnění z titulu předmětu svého podnikání spočívajícího mimo jiné i ve zprostředkování pojistných smluv nebo makléřské činnosti.

Z odůvodnění rozsudků soudů nižších stupňů a ze spisového materiálu Nejvyšší soud dále zjistil, že obchodní společnost Bakeš, s. r. o., za kterou obviněný jako její jednatel a společník poskytoval právní služby, disponovala živnostenským oprávněním k pronájmu a půjčování věcí movitých, ke zprostředkování obchodu a služeb, k činnosti podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců, k realitní činnosti a k pojišťovacím a makléřským službám podle zákona č. 38/2004 Sb., zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud jde o jednotlivé útoky skutku, kterým byl obviněný Bc. P. J. B. uznán vinným, byly ve výroku o vině odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně konkretizovány osobou, která obviněnému udělila

plnou moc k zastupování ve správním řízení, dále označením správního orgánu, před kterým řízení probíhalo, a to včetně uvedení spisové značky, a také výši finanční odměny vyplacené za zastupování obchodní společnosti Bakeš, s. r. o. Samotné jednání obviněného pak bylo popsáno tak, že na základě plné moci zastupoval před správním orgánem účastníka správního řízení, přestože k poskytování takových právních služeb nebyl podle ustanovení § 2 odst. 1, 2 zákona o advokacii oprávněn.

S ohledem na shora popsané skutečnosti je zřejmé, že dovolací námitky obviněného Bc. P. J. B. vůči neúplnému popisu dílčích útoků skutku a jejich právní kvalifikaci jsou zjevně neopodstatněné. Popis jednotlivých útoků ve skutkové větě ve výroku o vině v rozsudku Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 14 T 48/2013, má naopak všechny potřebné obsahové náležitosti. Jsou zde uvedeny konkrétní údaje týkající se místa, času a způsobu spáchání tak, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, a jednotlivé části skutkového děje odpovídají příslušným znakům skutkové podstaty přečinu neoprávněného podnikání podle ustanovení § 251 odst. 1 tr. zákoníku, a to včetně znaku "neoprávněně".

Skutečnost, že u každého dílčího útoku nejsou vypsány všechny konkrétní úkony, které obviněný v rámci určitého správního řízení pro klienta realizoval, není z hlediska zákonných znaků jmenovaného přečinu ani z hlediska individualizace skutku v tomto případě relevantní. Z hlediska trestní odpovědnosti obviněného postačuje skutkové zjištění, že obviněný v průběhu více než dvou let vykonával právní služby podle § 1 odst. 2 zákona o advokacii vyhrazené jen advokátům, protože aktivně zastupoval na plnou moc v celkem 72 případech účastníky správního řízení a prokazatelně tak ve většině z těchto případů jednal za úplatu. Nešlo přitom o příležitostné poskytování obecných informací nebo o jednorázové zastoupení účastníka správního řízení v postavení zmocněnce. Podle skutkových zjištění soudů obou stupňů nešlo ani o úkony související s činností, ke které byla obchodní společnost Bakeš, s. r. o., oprávněna.

Obviněný účelově separoval jednotlivé poskytnuté úkony právní pomoci a s poukazem na jednotlivá ustanovení správního řádu tvrdil, že byl k jejich provedení v zastoupení účastníků řízení oprávněn, protože jimi jen realizoval práva účastníků, případně podával podněty, které nemají charakter návrhů na zahájení řízení. Ovšem úkony, které obviněný prokazatelně učinil (k tomu srovnej 72 přestupkových spisů, které jsou v kopii součástí trestního spisu v přílohách 1 a 5), tedy přijetí zastoupení na základě plné moci pro celé řízení, porada s klienty o způsobu obhajoby v řízení o přestupku, nahlížení do spisu, obstarávání důkazů svědčících ve prospěch klienta, přijímání písemností za klienta, vypracování vyjádření k podkladům pro vydání správního rozhodnutí, sepisování podnětů k přezkumnému řízení a podnětů k prohlášení nicotnosti nebo podávání opravných prostředků, jsou zcela evidentně ve svém souhrnu právním zastupováním před správními orgány, tedy výkonem advokacie ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o advokacii, kterým se mimo jiné rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu.

Obviněný Bc. P. J. B. navíc zcela nedůvodně zúžil správní řízení jen na část od jeho zahájení po vydání rozhodnutí. Podle § 9 správního řádu, který stanoví obecný postup ve správním řízení a kterého se užije, nestanoví-li jiné zákony postup zvláštní, se správním řízením rozumí celý postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo

povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá. Úkony, které vlastnímu jednání před správními orgány předcházejí, tedy rovněž tvoří součást správního řízení a účastník řízení může být zastoupen zmocněncem na základě plné moci v rámci celého takto vymezeného správního řízení [viz zejm. § 33 odst. 2 písm. b), c) správního řádu].

Navíc bylo mimo jakoukoli pochybnost prokázáno, že obviněný účastníkům správního řízení poskytoval právní pomoc nejen nahlížením do spisu a konzultacemi, ale přímo i tím, že v jejich zastoupení podával odvolání nebo námitky do konkrétních správních rozhodnutí (viz např. rozhodnutí Městského úřadu v Šumperku na č. l. 124, kterým byly zamítnuty námitky proti záznamu bodů v registru řidičů, které obviněný podal za M. J., nebo rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje o zamítnutí odvolání na č. l. 242 spisu, které obviněný podal za P. H.).

Nejvyšší soud na podporu správnosti závěru o tom, že obviněný vědomě poskytoval právní pomoc v řízení před správními orgány, přestože k poskytování takových právních služeb nebyl oprávněn, poukazuje na vlastní obhajobu obviněného Bc. P. J. B. (viz č. l. 657 spisu). V jejím rámci mimo jiné výslovně uvedl, že zastupoval účastníky ve správním řízení, aby nemuseli nést náklady vzniklé při zastoupení advokátem. V podstatě se tím obviněný k úmyslnému a opakovanému poskytování právních služeb, ke kterým jsou oprávněni jen advokáti, doznal.

Skutečnost, že obviněný poskytoval právní služby rovnající se výkonu advokacie je pak zřejmá i z textu plných mocí, na jejichž základě za účastníky jednal ve smyslu § 33 odst. 2 písm. b) správního řádu po celé správní řízení. Předmětné plné moci jsou totiž výslovně uděleny pro zastupování ve správních řízeních ve všech stupních a vztahují se na veškeré úkony, návrhy, žádosti, opravné prostředky a další podání s tímto řízením související, včetně doručování písemností (viz např. č. l. 38, 40, 42 a další spisu). Z textů opravných prostředků, které obviněný za účastníky správního řízení podával (např. č. l. 39, 41 a 43 spisu), ze sepsaných podání, z protokolů před správním orgánem, doručenek, z písemných vyhotovení rozhodnutí a dalších písemností, je jasné, že Bc. P. J. B. své klienty opakovaně a za úplatu zastupoval ve správních řízeních.

K dalšímu argumentu obviněného, že jako zmocněnec v zastoupení účastníků správního řízení jen realizoval jejich práva, Nejvyšší soud poukazuje na to, že právě tyto služby zahrnuje výkon advokacie, ke kterému obviněný ani obchodní společnost BAKEŠ, s. r. o., za kterou jednal, nebyli oprávněni. Nejsou totiž zapsáni v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou.

Obstát nemůže ani námitka obviněného, že právní služby poskytoval v rámci živnostenského oprávnění obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., jejímž předmětem činnosti bylo i poskytování poradenských služeb v oblasti pojišťovnictví. Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů, na který obviněný výslovně poukázal, upravuje zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví, kterou se podle § 3 písm. a) citovaného zákona rozumí předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv, provádění přípravných

prací směřujících k uzavření pojistných nebo zajišťovacích smluv, uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv jménem a na účet pojišťovny nebo zajišťovny, pro kterou je tato činnost vykonávána, nebo pomoc při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných nebo zajišťovacích smluv. Pod činnost upravenou v uvedeném zákoně tak nespádají úkony právní pomoci spočívající v zastupování účastníků správních řízení týkajících se projednání dopravních přestupků, a to bez ohledu na skutečnost, že v souvislosti se spáchaným přestupkem došlo k pojistné události, s jejíž likvidací byl obviněný oprávněn svým klientům pomáhat. Dotčení účastníci správních řízení navíc v řadě případů vypověděli, že se na obviněného a jeho společnost obrátili jen z toho důvodu, že se obávali, aby jim nebyl ve správním řízení o dopravním přestupku uložen zákaz řízení motorových vozidel nebo zaznamenány body v registru řidičů. S likvidací pojistné události jim obviněný nepomáhal (srovnej např. úřední záznamy o podaném vysvětlení R. F. na č. I. 101, M. N. na č. I. 110, F. B. na č. I. 181 až 182, které byly se souhlasem stran přečteny v hlavním líčení dne 12. 11. 2013).

Skutková zjištění soudů nižších stupňů současně vypovídají o tom, že obviněný poskytoval právní služby s motivem zisku a soustavně. Celková výše přijatých odměn za neoprávněně poskytované právní služby v 72 případech dosáhla 570 780 Kč, přičemž po odečtení nákladů činil čistý zisk nejméně 142 276 Kč (viz závěr znaleckého posudku z oboru účetní evidence zpracovaného Ing. Soňou Novákovou, Ph. D.) Pro úplnost je na místě uvést, že tento zisk byl jedním z mnoha příjmů obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., která měla hlavní příjmy z poradenských služeb v oblasti pojišťovnictví a dopravy. Uvedené zjištění společně s délkou doby, po kterou obviněný neoprávněně právní služby poskytoval, svědčí pro správnost závěru soudů obou stupňů, že šlo o soustavnou činnost provozovanou s cílem získat trvalý zdroj finančních příjmů, která byla srovnatelná s výkonem zaměstnání, v tomto případě vedlejšího pracovního poměru. Jinak řečeno tedy o činnost provozovanou živnostenským způsobem.

Svou vypovídající hodnotu o tom, že obviněný úmyslně poskytoval právní služby v řízení před správními orgány právě s cílem dosáhnout zisku, má ostatně i zjištění soudů nižších stupňů, že shora jmenovaná obchodní společnost placené služby v souvislosti s přestupkovým řízením nabízela prostřednictvím počítačové sítě Internet na svých stránkách www.bakes-sro.cz. Výslovně je na těchto internetových stránkách uvedeno, že jednou z nabízených činností je zastupování ve správním řízení (např. str. 15-16 nebo str. 659 spisu). Rovněž na vývěsní tabuli označující sídlo obchodní společnosti je napsáno, že firma poskytuje zastupování ve správním řízení (viz fotografie na č. I. 498 spisu).

Nejvyšší soud pro úplnost připomíná, že podle § 1 odst. 2 zákona o advokacii se poskytováním právních služeb rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. Poskytováním právních služeb se rozumí rovněž činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu, je-li vykonávána advokátem. Právní služby na území České republiky jsou pak podle § 2 odst. 1 zákona o advokacii oprávněni poskytovat za podmínek stanovených tímto zákonem a způsobem v něm uvedeným advokáti a tzv. evropští advokáti. Ustanovení § 2 odst. 2 zákona o advokacii současně stanoví výjimku notářů, soudních exekutorů a daňových poradců, popř. dalších osob, jimž zvláštní zákon svěřuje oprávnění poskytovat právní služby.

Vzhledem k výše uvedenému je zcela irelevantní námitka obviněného, že jednal vždy z pověření účastníků správního řízení a v jejich zájmu, přičemž jeho činnost zpravidla vedla k odstranění nezákonného stavu. Kvalita právních služeb, které obviněný poskytoval, totiž nemůže nijak ovlivnit základní skutečnost, že obviněný neoprávněně a ve větším rozsahu poskytoval služby, které jsou zákonem o advokacii svěřeny jen advokátům, a tím porušil společenské vztahy související s podnikáním v tržní ekonomice.

Neakceptovatelná je i další dovolací námitka, že obviněný byl k činnosti, která je mu kladena za vinu, oprávněn s ohledem na zásadu supremace (převahy) svobodného člověka nad státem, která je vyjádřena v čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší soud připomíná, že v uvedeném článku Listiny je zdůrazněna zásada legální licence, jež vyjadřuje, že každý může činit vše, co zákon nezakazuje a naopak není povinen činit nic, co mu zákon neukládá. V posuzovaném případě byl ale obviněný Bc. P. J. B. trestně stíhán za to, že právní služby poskytoval neoprávněně, neboť není speciálním subjektem, kterému zákon jejich poskytování svěřuje, a k výkonu právních služeb ho v posuzovaných případech neopravňoval ani žádný zvláštní zákon.

Argumenty obviněného, že zastupování v řízení před správními orgány je nepovinné, že zmocněncem nemusí být výslovně advokát a že není zakázáno opakované zastupování, nic nemění na tom, že jde-li o právní služby poskytované soustavně a za úplatu, pak je jejich výkon zákonem o advokacii svěřen specifickým subjektům, a obviněný takovým subjektem nebyl. Soudy nižších stupňů v posuzovaném případě tedy nepostupovaly v rozporu se shora citovanou zásadou.

S ohledem na výše uvedené zjištění, že Bc. P. J. B. poskytoval právní služby, které nijak nesouvisely s výkonem živnostenských oprávnění obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., za kterou jednal, a které spadají pod výkon advokacie ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o advokacii, nelze na posuzovaný případ vztáhnout usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 5 Tdo 209/2011, které obviněný v samém závěru dovolání citoval. V tomto rozhodnutí Nejvyšší soud konstatoval, že výkon advokacie nelze ztotožňovat s poskytováním právních služeb, které zahrnují právní pomoc, právní porady, sepisování listin, činnosti spojené s vyúčováním služeb apod., neboť ty jsou oprávněny poskytovat i jiné osoby, kterým zvláštní zákon poskytování právních služeb svěřuje, např. notáři, soudní exekutoři, daňoví poradci atd. Obviněného ani obchodní společnosti Bakeš, s. r. o., ale žádný zvláštní zákon k zastupování účastníků správních řízení, jejichž předmětem je projednání přestupků v dopravě, v uvedené komplexní podobě neopravňuje, jak již bylo vysvětleno.

Důvodnost nelze přiznat ani poslední relevantně uplatněné námitce obviněného, že soudy nižších stupňů nerespektovaly zásadu subsidiarity trestní represe zakotvenou v § 12 odst. 2 tr. zákoníku a z ní vyplývající chápání trestní represe jako prostředku ultima ratio. Podle obviněného soudy nedostatečně zohlednily, že jeho jednání směřovalo jen k tomu, aby byl odstraněn nezákonný stav nastolený orgány veřejné moci, že právní pomoc poskytoval kvalifikovaně, nikoho nepoškodil a veškerá přijatá plnění řádně zaúčtoval.

Nejvyšší soud stručně poznamenává, že nová právní úprava trestního práva hmotného opustila zásadu tzv. materiálního pojetí trestného činu a vychází z formálního pojetí, takže každý skutek, který lze podřadit skutkové podstatě některého z trestných činů vyjmenovaných ve zvláštní části trestního zákoníku, je tímto trestným činem a je nutné z něho vyvodit trestní odpovědnost toho, kdo jej spáchal. Určitou korekci představuje ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle něhož lze trestní odpovědnost pachatele a důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Opět jednoduše vyjádřeno v případě méně závažných trestných činů může soud či jiný orgán činný v trestním řízení dospět k závěru, že i při naplnění znaků skutkové podstaty určitého trestného činu není nutné použít trestní právo proti pachateli protiprávního jednání, pokud k nápravě jeho následků postačí jiné prostředky. V praxi se totiž vyskytují případy protiprávních činů naplňujících všechny formální znaky trestných činů, které jsou však s ohledem na specifické okolnosti, za nichž k nim došlo, buď společensky zcela neškodné, nebo mají toliko zanedbatelnou společenskou škodlivost. (Srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 26/2013.)

Skutečnost, že obviněný Bc. P. J. B. poskytoval právní služby v adekvátní kvalitě a zisk z nich řádně přiznal, samy o sobě neznamenaají, že by na jeho protiprávní jednání stačilo uplatnit odpovědnost mimo trestními prostředky. Je nutné připomenout konkrétní okolnosti daného případu, jež jsou spoluurčující pro stanovení společenské škodlivosti činu. Vypovídají o tom, že protiprávní jednání obviněného se dotklo společensky významné oblasti právních zájmů občanů, obviněný v něm pokračoval více než dva roky, byl veden zistným motivem a neoprávněné poskytování právních služeb úspěšně nabízel široké veřejnosti mimo jiné i prostřednictvím počítačové sítě Internet. K vlastní prezentaci a získávání klientů řešících dopravní přestupky neváhal zneužít i toho, že je bývalý policista (srovnej úřední záznam o podání vysvětlení D. V. na č. I. 134 spisu). Na trestnou činnost obviněného Bc. P. J. B., která formálně vykazuje všechny zákonné znaky přečinu neoprávněného podnikání podle § 251 odst. 1 tr. zákoníku, tak nelze nahlížet jako na činnost postrádající společenskou škodlivost. Uplatnění trestní represe, ke kterému přistoupily soudy nižších stupňů, bylo tedy na místě. Zmíněné okolnosti případu včetně předchozí bezúhonnosti obviněného pak odvolací soud správně zohlednil jako okolnosti polehčující, když zvažoval druh a výměru trestu (viz str. 15 napadeného rozsudku).

Ke skutkovým námitkám obviněného Bc. P. J. B., které nelze podřadit uplatněným dovolacím důvodům podle § 265b odst. 1 písm. g), k) tr. řádu, Nejvyšší soud závěrem po seznámení se spisovým materiálem stručně dodává, že se jedná o tytéž námitky, které uplatnil v odvolání, a se kterými se Krajský soud v Praze řádně zaobíral a správně je shledal neopodstatněnými (viz str. 12 odůvodnění napadeného rozsudku). Obviněný zpochybňoval správnost skutkových zjištění poukazem na to, že některé osoby výslovně popřely, že by je zastupoval, případně si na věc nepamatovaly nebo nepodaly žádná vysvětlení, a přesto i těmito útoky byl uznán vinným. Soudy nižších stupňů ale skutková zjištění k jednotlivým útokům neoprávněného zastupování účastníků správního řízení opřely o věrohodné listinné důkazy v podobě přestupkových spisů, které jsou přílohami trestního spisu. Ve všech těchto přestupkových spisech, tedy i v těch, které se týkaly osob, jež si na právní pomoc obviněného nevzpomněly nebo ji popřely, případně nepodaly ve věci žádné vysvětlení, je založena plná moc, kterou účastník řízení udělil obviněnému Bc. P. J. B. k zastupování. Například D. V., jehož obviněný zmiňuje v dovolání na prvním místě a který při podání vysvětlení skutečně popřel vědomost o tom, že by ho obviněný zastupoval, obviněnému udělil plnou moc dne 8. 12. 2010 pro zastupování ve správním řízení o zadržení řidičského průkazu vedeném pod sp. zn. S-MHMP 955379/2010/Tou a ve

věci řízení o dopravním přestupku pod sp. zn. S-MHMP 989245/2010 (viz č. I. 499 a 500 přílohy spisu č. 2). Současně jsou z přestupkových spisů, jak již bylo výše zmíněno, patrné jednotlivé úkony, které obviněný v zastoupení účastníků řízení učinil. Z jejich charakteru je zcela zřejmé, že šlo o úkony učiněné v rámci správního řízení (srovnej opět např. věc D. V. č. I. 470 až 514 přílohy spisu č. 2). S ohledem na tyto objektivně zjištěné skutečnosti nevznikají pochybnosti o správnosti skutkových zjištění soudů nižších stupňů.

Nejvyšší soud nepřisvědčil ani těm skutkovým námitkám obviněného, které se týkaly zastupování za úplatu. Pokud totiž vznikly jakékoli pochybnosti o tom, zda obviněnému byla zaplácena odměna za poskytnuté právní služby, případně nebyla jasná její výše, našla každá taková pochybnost svůj odraz ve výroku o vině, přičemž byla vykládána ve prospěch obviněného (viz např. popis prvních dvou útoků skutku).

Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem a právním závěrům Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu. V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. řádu Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání.

Poučení: Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný.
